ବିହଙ୍ଗାବଲୋକନ

ବିହଙ୍ଗାବଲୋକନ

ଭାରତର ମହାଲେଖା ନିୟନ୍ତ୍ରକ ତଥା ମହାସମୀକ୍ଷକ (ସିଏଜି)ଙ୍କ ଏହି ପ୍ରତିବେଦନ ଓଡିଶା ସରକାରଙ୍କ ଆର୍ଥିକ କ୍ଷେତ୍ର ଅନ୍ତର୍ଗତ ସରକାରୀ ବିଭାଗଗୁଡିକ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ (ଏସପିଏସଇ) ଗୁଡିକର 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2020 ରେ ସମାପ୍ତ ବର୍ଷ ପାଇଁ ହୋଇଥିବା ସମୀକ୍ଷାର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ସହିତ ଜଡିତ । ଏହି ପ୍ରତିବେଦନରେ ଜଙ୍ଗଲ, ପରିବେଶ ଏବଂ ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ବୃକ୍ଷରୋପଣ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପର ଆକଳନ ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନ ସମୀକ୍ଷା ଏବଂ ଅନୁପାଳନ ସମୀକ୍ଷାର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

ସମୀକ୍ଷାର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିଣାମ ରାଜ୍ୟ ବିଧାନ ସଭାର ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଆଣିବା ହେଉଛି ଏହି ପ୍ରତିବେଦନର ପ୍ରାଥମିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ । ସମୀକ୍ଷାର ଫଳାଫଳ ଗୁଡ଼ିକ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀକୁ ଠିକ୍ ସମୟରେ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ସଂଶୋଧନ କରିବାକୁ ସମର୍ଥ କରିଥାଏ । ଏହା ନୀତି ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରଣୟନ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ଯାହା ସଂଗଠନ ଗୁଡ଼ିକର ଉନ୍ନତ ପରିଚାଳନା କରିବା ସହିତ ଉନ୍ନତ ଶାସନରେ ସହାୟକ ହେବ ।

ସଂସ୍ଥାଗୁଡିକର ବ୍ୟୟ ,ପ୍ରାପ୍ତି , ସମ୍ପତ୍ତି ଏବଂ ଦାୟିତ୍ୱଗୁଡିକ , ଏହାର ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ନିୟମ, ଆଇନ, ବିନିୟମ, ବିଭିନ୍ନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଏବଂ ଦକ୍ଷ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ଅନୁଦେଶ ଗୁଡିକୁ ପାଳନ କରାଯାଇଛି କି ନାହିଁ ଜାଣିବାକୁ କରାଯାଉଥିବା ପରୀକ୍ଷା କୁ ଅନୁପାଳନ ସମୀକ୍ଷା କୁହାଯାଏ ।

ସମ୍ପାଦନ ସମୀକ୍ଷା ଏକ ସଂସ୍ଥା , କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କିମ୍ବା ଯୋଜନାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଗୁଡିକ ମିତବ୍ୟୟୀ, କାର୍ଯ୍ୟକୁଶଳ ଏବଂ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଭାବରେ କେତେ ପରିମାଣରେ ହାସଲ ହୋଇଛି ତାହା ପରୀକ୍ଷା କରେ ।

ଭାଗ - କ

ଆର୍ଥିକ କ୍ଷେତ୍ର ଅନ୍ତର୍ଗତ ବିଭାଗ ଏବଂ ସଂସ୍ଥା ସମୂହ

I. ଉପକ୍ରମ

ପ୍ରଥମ ଅଧ୍ୟାୟ ରେ ସମୀକ୍ଷା ହୋଇଥିବା ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କର ପାର୍ଶ୍ୱଚିତ୍ର, ସମୀକ୍ଷାର ଯୋଜନା ଓ ମାତ୍ରା ବ୍ୟାଖ୍ୟା ହେବା ସହିତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସମୀକ୍ଷା ମନ୍ତବ୍ୟର ସାର ସଂକ୍ଷେପରେ ଉଲ୍ଲେଖିତ । ସମୀକ୍ଷା ପ୍ରତିବେଦନର ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ସମୀକ୍ଷାର ଉପଲବ୍ଧି ଗୁଡିକୁ ସୂଚୀତ କରୁଅଛି ଏବଂ ତୃତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟରେ ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗର ଅନୁପାଳନ ସମୀକ୍ଷା କରାଯାଇଛି ।

II. ସମ୍ପାଦନ ସମୀକ୍ଷା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ସମୀକ୍ଷା ଅବଲୋକନ

ଏହି ପ୍ରତିବେଦନ ରେ ଜଙ୍ଗଲ, ପରିବେଶ ଏବଂ ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ବୃକ୍ଷରୋପଣ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଆକଳନର କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନ ସମୀକ୍ଷା ରହିଅଛି । ନାଗରିକମାନଙ୍କୁ ସେବା ପ୍ରଦାନ ରେ ଉନ୍ନତି ଏବଂ ସଂଶୋଧନାତ୍ମକ ପଦକ୍ଷେପ ନେବାରେ ନିର୍ବାହୀ ମାନଙ୍କୁ ସହାୟତା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଉପଯୋଗୀ ସୁପାରିଶ ଏଥିରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ସମୀକ୍ଷା ମନ୍ତବ୍ୟ ଗୁଡିକ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଅଛି ।

ଓଡିଶାର ଜଙ୍ଗଲ, ପରିବେଶ ଏବଂ ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ବୃକ୍ଷରୋପଣ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଉପରେ ସମ୍ପାଦନ ସମୀକ୍ଷା

ଜାତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ନୀତି, 1988 କୁ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଅନୁସରଣ କରେ ଏବଂ ବନୀକରଣ ଏବଂ ଅବକ୍ଷୟ ଜଙ୍ଗଲ ଜମିରେ ପୁନରୁତ୍ପାଦନ ମାଧ୍ୟମରେ ରାଜ୍ୟରେ ଜଙ୍ଗଲ ଏବଂ ବନ୍ୟଜନ୍ତୁଙ୍କ ପରିଚାଳନା, ସଂରକ୍ଷଣ ତଥା ରକ୍ଷା ପାଇଁ ଏଥିରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି । ରାଜ୍ୟରେ 51,619 ବର୍ଗ କିମି ଜଙ୍ଗଲ ଥିବା ଆକଳନ କରାଯାଇଛି, ଯାହା ଭାରତ ରାଜ୍ୟ ବନ ରିପୋର୍ଟ 2019 ଅନୁଯାୟୀ ରାଜ୍ୟର ଭୌଗୋଳିକ କ୍ଷେତ୍ରର 33.15 ପ୍ରତିଶତ ଅଟେ ।

2013-14 ରୁ 2017-18 ଅବଧିକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରି "ବୃକ୍ଷରୋପଣ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ" ର ସମ୍ପାଦନ ସମୀକ୍ଷା କରାଯାଇ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଗଲା ଯେ;

- *ଧାର୍ଯ୍ୟ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ବୃକ୍ଷରୋପଣ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ ଅଯୌକ୍ତିକ ଅଭାବ ସହିତ ସମାପିତ ହେଲା, ଯାହା ଲକ୍ଷ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଅବାସ୍ତବ ଭାବେ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିବା ସୂଚାଇଲା । ଅବକ୍ଷୟ ଜଙ୍ଗଲ ଜମି ଏବଂ ଖାଲି ଥିବା ରାଜସ୍ୱ ଜମି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ତଥ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧ ନଥିବା କାରଣରୁ ବୃକ୍ଷରୋପଣ ପାଇଁ ଯୋଜନା ପ୍ରଣାଳୀ କେବଳ କ୍ଷେତ୍ରୀୟ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଭାଗ ଭାଗ କରି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ତତ୍କ୍ଷଣାତ୍ ତଥ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ଥିଲା । ରେଞ୍ଜ୍, ବିଭାଗ ଏବଂ ବନ ମୁଖ୍ୟାଳୟ ମଧ୍ୟରେ ସମନ୍ୱୟର ଅଭାବ ହେତୁ ଲକ୍ଷ୍ୟର ଦୀର୍ଘକାଳୀନ ଯୋଜନା ଏବଂ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ ହୋଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । ବିଭିନ୍ନ ବାର୍ଷିକ ବୃକ୍ଷରୋପଣ ଯୋଜନା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ତଥ୍ୟ ଯେପରିକି ଯୋଜନାଦ୍ୱାରା ବାର୍ଷିକ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଏବଂ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ, ଆବଣ୍ଟନ ଏବଂ ବ୍ୟୟ, ଜୀବିତ ଥିବା ବୃକ୍ଷଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରତିଶତ ଇତ୍ୟାଦି ସରକାର କିମ୍ବା ପ୍ରମୁଖ ମୁଖ୍ୟ ଜଙ୍ଗଲ ସଂରକ୍ଷକ (ଓ ଏବଂ ଏଚ୍ଓଏଫ୍ଏଫ୍) ସ୍ତରରେ ଅନୁରକ୍ଷଣ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।*

- *ସ୍ଥାନୀୟ ଭୂ-ଜଳବାୟୁ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରି ଜାତୀୟ ଜଙ୍ଗଲ ନୀତି ଅନୁଯାୟୀ ରାଜ୍ୟ, ନିଜସ୍ୱ ରାଜ୍ୟ ଜଙ୍ଗଲ ନୀତି(ଏସ୍ଏଫ୍ପି) ଗଠନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ଏସ୍ଏଫ୍ପି ପ୍ରସ୍ତୁତ ନ ହେବା ଯୋଗୁଁ ରାଜ୍ୟରେ ସବୁଜ ବଳୟ ବୃଦ୍ଧିର ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଯୋଜନା ହୋଇପାରିନଥିଲା । ଅନୁମୋଦିତ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଯୋଜନା/ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ପରିକଳ୍ପନା ବିନା ଜଙ୍ଗଲ ବିଭାଜନଗୁଡ଼ିକ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲା ।*

- *ବୃକ୍ଷରୋପଣ ପତ୍ରିକାର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ପ୍ରତି କ୍ଷେତ୍ରୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକର୍ତ୍ତା ଯତ୍ନବାନ ନଥିଲେ ଯେହେତୁ ବୃକ୍ଷରୋପଣ ସବିଶେଷ ତଥ୍ୟ ଯଥା ବୃକ୍ଷରୋପଣର ପୂର୍ବ ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ତଥ୍ୟ, ଆବଣ୍ଟନକୁ ସହ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବର୍ଷ-ଦ୍ୱାରୀ ବ୍ୟୟ, ରେଞ୍ଜ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କର ତ୍ରୈମାସିକ ଯାଞ୍ଚ, ବୃକ୍ଷରୋପଣର ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା (ଫରେଷ୍ଟର/ ଫରେଷ୍ଟ ଗାର୍ଡ) ଏବଂ ରେଞ୍ଜ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଧିପ୍ରମାଣ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇନପାରିବାରୁ ଅଡିଟ୍, ବୃକ୍ଷରୋପଣର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତାକୁ ଅଧିପ୍ରମାଣ କରିପାରିଲା ନାହିଁ ।*

- *ଶାଳ ପ୍ରଜାତି ହେଉଛି ଓଡ଼ିଶାର ମୂଳ ସ୍ୱଦେଶୀ ପ୍ରଜାତି କିନ୍ତୁ ଶାଗୁଆନ୍ ପ୍ରମୁଖ ପ୍ରଜାତି ଭାବରେ ରୋପଣ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଉଦ୍ଭିଦ ସମୂହ ଏବଂ ଜୈବ ବିବିଧତା ଉପରେ ପ୍ରଭାବ ପଡ଼ିଥିଲା ।*

- *ଏକ ବିଭାଜନରେ ଏମ୍‌ଜିଏନ୍‌ଆର୍‌ଇଜିଏସ୍ ଅଧୀନରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ବୃକ୍ଷରୋପଣ ପ୍ରକଳ୍ପର ଯୋଜନା କରିବାରେ ବନ ଖଣ୍ଡ ଅଧିକାରୀ (ଡିଏଫ୍ଓ) ଏବଂ ଜିଲ୍ଲା ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ସଂସ୍ଥା (ଡିଆରଡିଏ) ସ୍ତରରେ କୌଣସି ସମନ୍ୱୟ ନଥିଲା । ଡିଏଫ୍ଓ କିମ୍ବା ବିଭାଗରେ, ଏକ ବିଭାଜନରେ ଥିବା ସର୍ବମୋଟ୍ ଜବ୍ କାର୍ଡଧାରୀଙ୍କ ବିଷୟରେ ସୂଚନା ନଥିଲା ଯାହା ବୃକ୍ଷରୋପଣ କାଯ୍ୟକାରିତାକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥିଲା ।*

- *485 ବୃକ୍ଷରୋପଣ ମଧ୍ୟରୁ 191 ଟି ସଫଳ ହୋଇ ନଥିବାରୁ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା 13.17 କୋଟି ଟଙ୍କାର ନିଷ୍ଫଳ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା । ବିଫଳତାର କାରଣ ଥିଲା ଘଞ୍ଚ ଜଙ୍ଗଲରେ ବୃକ୍ଷରୋପଣ ସ୍ଥାନଗୁଡ଼ିକର ଅନୁପଯୁକ୍ତ ଚୟନ ଏବଂ ବନ ଖଣ୍ଡ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବୃକ୍ଷରୋପଣ ପ୍ରକଳ୍ପ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦାଖଲ କରିବାରେ ବିଳମ୍ବ ।*

- *ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଦ୍ୱିତୀୟ ବର୍ଷରୁ ପାଣ୍ଠି ପ୍ରଦାନ ନହେବା କାରଣରୁ ଏମ୍‌ଜିଏନ୍‌ଆର୍‌ଇଜିଏସ୍ ଅଧୀନରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିବା ବୃକ୍ଷରୋପଣ ଜୀବିତ ରହିବା ଅନିଶ୍ଚିତତା ମଧ୍ୟରେ ରହିଥିଲା ।*

- *ସିଏଏମ୍‌ପିଏ ଅଧୀନରେ କ୍ଷତିପୂରକ ବନୀକରଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡ଼ିକ ଧାର୍ଯ୍ୟ ସମୟ ତିନି ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ, ଯାହାଫଳରେ ଜଙ୍ଗଲ ଜମିର ଅନ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଜଙ୍ଗଲ ପରିସରକୁ କ୍ଷତିପୂରଣ ଦିଆଯାଇ ପାରିନଥିଲା ।*

- *ଅଡିଟ୍ ଟିମ୍ ଏବଂ ବନ ଅଧିକାରୀମାନେ 41 ଟି ବୃକ୍ଷରୋପଣକୁ ବାସ୍ତବିକ ଭାବରେ ଯାଞ୍ଚ କରିଥିଲେ ଏବଂ 20 ଟି ବିଫଳ ବୃକ୍ଷରୋପଣ ଏବଂ ସାତଟି ଆଂଶିକ ସଫଳ ବୃକ୍ଷରୋପଣ ଅବଲୋକନ କରିଥିଲେ ଯାହାଫଳରେ 2.67 କୋଟି ଟଙ୍କାର ନିଷ୍ଫଳ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା ।*

- *ୟୁଏଭି ବ୍ୟବହାର କରି ବୃକ୍ଷରୋପଣ ସ୍ଥାନଗୁଡ଼ିକର ଅଡିଟ୍ ବିଶ୍ଳେଷଣରୁ ଜଣାଗଲା ଯେ ଅନେକ ବୃକ୍ଷ ସହଜରେ ପ୍ରବେଶ ଯୋଗ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳ ଯଥା ଫୁଟପାଥରେ ଲଗାଯାଇଥିଲା । ଯଦିଓ ଅଳ୍ପ କିଛି ଶାଗୁଆନ୍ ପ୍ରଜାତି*

ବଞ୍ଚିଥିଲେ, ଉଚ୍ଚତା ଇତ୍ୟାଦିରେ ବୃଦ୍ଧି ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ମାତ୍ରାରେ ହୋଇନଥିଲା । ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ ମୃତ୍ତିକାର ଆର୍ଦ୍ରତା ସଂରକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଯଥା ଷ୍ଟାଗର୍ଡ ଟ୍ରେଞ୍ଚ୍ ଖୋଳା ଯାଇନଥିଲା କିମ୍ବା ଅପ୍ରଭାବୀ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇଥିଲା ଯଥା ଟ୍ରେଞ୍ଚ୍ ଗୁଡ଼ିକୁ ଢାଲୁ ସହ ପର୍ପେଣ୍ଡିକୁଲାର ଭାବେ ଖୋଳା ଯାଇନଥିଲା । ତେଣୁ, 68.36 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ନିଷ୍ଫଳ ବ୍ୟୟ ସହ ବୃକ୍ଷରୋପଣ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲା ।

- ବାଉଁଶ ଗଛ ବଞ୍ଚିବାର ଶତକଡ଼ା ସୁନିଶ୍ଚିତ ନକରି, ବୃକ୍ଷରୋପଣର ପ୍ରଥମ ବର୍ଷରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମାକୁ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି ଗୋଟିଏ କିସ୍ତିରେ ଅନିୟମିତ ଭାବେ ପାଣ୍ଠି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

- ଯଦିଓ ଗ୍ୟାପ୍ ବୃକ୍ଷରୋପଣ ବିନା ସାହାଯ୍ୟକାରୀ ପ୍ରାକୃତିକ ପୁନର୍ଜୀବନ (ଏଏନ୍ଆର୍) ରେ ବିହନ ବୁଣିବା ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇନଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଚାରିବର୍ଷର ପୁନରୁତ୍ପାଦନ ଅବଧି ପାଇଁ ତଦାରଖ ନିମନ୍ତେ ମୂଲ୍ୟ ମାନାଦର୍ଶରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଅନୁପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଯୋଗୁଁ 63.19 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା ।

- ଯଦିଓ ବ୍ଲକ୍ ବୃକ୍ଷରୋପଣ ଏବଂ ସହରୀ ବୃକ୍ଷରୋପଣ କାର୍ଯ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ ଉପାଦାନ ସମାନ ଥିଲା, ସହରୀ ବୃକ୍ଷରୋପଣ ପାଇଁ ମ୍ୟାନ ଡେଜ୍‌କୁ ଅଯୌକ୍ତିକ ଭାବରେ ଅଧିକ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଥିଲା ଯାହାଫଳରେ 39.80 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା ।

- ବିଭିନ୍ନ ଉପାଦାନ ପାଇଁ ଅଧିକ ବ୍ୟୟ ତଥା ବ୍ୟୟ ନିୟମକୁ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି ଅଧିକ ବ୍ୟୟ କରାଯିବା ଫଳରେ 99 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ପରିହାର୍ଯ୍ୟ / ନିଷ୍ଫଳ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା ।

- ସହରାଞ୍ଚଳ ବୃକ୍ଷରୋପଣ ଅଧିନରେ ବାଡ଼ ନିର୍ମାଣ ଏବଂ ତୃତୀୟ ବର୍ଷର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ପାଇଁ ପାଣ୍ଠିର ଅନିୟମିତ ଆବଣ୍ଟନ ଯୋଗୁଁ 14.82 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର ଅନିୟମିତ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା ।

- ଆର୍ଥିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଅନୁସରଣ କରାଯାଇ ନଥିଲା ଯେହେତୁ ଟେଣ୍ଡର ଆହ୍ୱାନ ନ କରି ଜଳସିଞ୍ଚନ ପାଇଁ 69.12 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ କରାଯାଇଥିଲା ।

- ରାସ୍ତା ପ୍ରଶସ୍ତୀକରଣ ହେତୁ ଆଭେନ୍ୟୁ ବୃକ୍ଷରୋପଣ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସମନ୍ୱୟ ଅଭାବ ଏବଂ ଅପ୍ରଭାବୀ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଯୋଗୁଁ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ବୃକ୍ଷରୋପଣ ପାଇଁ ବ୍ୟବହାରକାରୀ ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କ(ୟୁଏ) ଠାରୁ ପାଣ୍ଠି ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇପାରି ନଥିଲା ।

- 40 ପ୍ରତିଶତରୁ ଅଧିକ କାନପିଥିବା ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ବାଉଁଶ ବୃକ୍ଷରୋପଣ କରାଯାଇଥିଲା । ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଆଲୋକ ଉପଲବ୍ଧ ନହେବା ହେତୁ ଏହି ସ୍ଥାନଗୁଡ଼ିକରେ କ୍ଲମ୍ପ ଗୁଡ଼ିକର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ସର୍ବୋତ୍ତମ ନଥିଲା ଏବଂ ଫଳସ୍ୱରୂପ ଏହି ସ୍ଥାନଗୁଡ଼ିକରେ ବୃକ୍ଷରୋପଣ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲା ।

- ସ୍ଥାନର ଗୁଣବତ୍ତା, ନିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରଜାତି, ଏବଂ ପରିଚାଳନା ସ୍ତରରେ ବିଭିନ୍ନତା, ବିଭିନ୍ନ ବୃକ୍ଷରୋପଣର କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତାରେ ବିଭିନ୍ନତା ପାଇଁ ଦାୟୀ ଥିଲା । ସ୍ଥାନଗୁଡ଼ିକର ଭୁଲ୍ ଚୟନ ଏବଂ ଅଭାବୀ ପରିଚାଳନା ଯୋଗୁଁ 251 ଟି ସ୍ଥାନରେ ବୃକ୍ଷରୋପଣ ବିଫଳ ହୋଇଥିବା ଅଡିଟ୍ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଥିଲା ।

- ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିହିତ ମାନାଦର୍ଶ ତୁଳନାରେ କ୍ଷେତ୍ର ସ୍ତରର ଅଧିକାରୀ, ବିଶେଷ କରି ରେଞ୍ଜ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯାଞ୍ଚ ଏବଂ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନଥିଲା ।

- ବିଭିନ୍ନ ବୃକ୍ଷରୋପଣ ଯୋଜନା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଆବଶ୍ୟକ ଡାଟାବେସ୍ ଯେପରିକି ସ୍କିମ୍ ୱାରୀ ବାର୍ଷିକ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଏବଂ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ, ଆବଣ୍ଟନ ଓ ବ୍ୟୟ ଏବଂ ବଞ୍ଚିଥିବା ବୃକ୍ଷ ଶତକଡ଼ା ଇତ୍ୟାଦି ସରକାର କିମ୍ବା ପିସିସିଏଫ୍ ସ୍ତରରେ ଅନୁରକ୍ଷଣ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ପିସିସିଏଫ୍ ଏବଂ ବିଭାଜନ ସ୍ତରରେ ଥିବା ତଥ୍ୟରେ ସତ୍ୟତା ନଥିଲା । ବୃକ୍ଷରୋପଣ ଯୋଜନାର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଏବଂ ତୃତୀୟ ପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବୃକ୍ଷରୋପଣର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣରେ ଅଯଥା ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିଲା ।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 2.1)

III. ଅନୁପାଳନ ସମୀକ୍ଷା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ସମୀକ୍ଷା ଅବଲୋକନ

ଆଡ଼ିବନ୍ଧ କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିଷ୍ଫଳ ଅର୍ଥବ୍ୟୟ

ସାପୁଆନଳା ବାମ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଆଡିବନ୍ଧ ମଧ୍ୟରେ ଫାଙ୍କା ସ୍ଥାନ ରଖି ସ୍ଲୁଇସ ନିର୍ମାଣ ନ କରି 17.40 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟରେ ଆଡିବନ୍ଧର ସଶକ୍ତିକରଣ ଏବଂ ଉଚ୍ଚତା ବୃଦ୍ଧି କାର୍ଯ୍ୟ ସାତୋଟି ଗ୍ରାମକୁ ଫସଲହାନି ଏବଂ ବନ୍ୟାଜଳ ପ୍ରବେଶ ରୋକିବାରୁ ବଞ୍ଚିତ କରିଥିଲା । ସ୍ଲୁଇସ ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ 1.91 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଚିହ୍ନିତ ପାଣ୍ଠିକୁ ଆଡିବନ୍ଧର ପ୍ରଶସ୍ତୀକରଣ କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିୟୋଜନ କରାଗଲା । ଏହିପରି, 17.40 କୋଟି ଟଙ୍କାର ନିଷ୍ଫଳ ଅର୍ଥ ବ୍ୟୟ ହେଲା (ଯେଉଁଥିରେ ଆଡିବନ୍ଧ ପ୍ରସସ୍ଥିକରଣରେ 1.91 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅନିୟମିତ ଖର୍ଚ୍ଚ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ) ଏବଂ ସାତୋଟି ଗ୍ରାମର ଜଳସେଚିତ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ବନ୍ୟାଜଳ ପ୍ରଭାବରୁ ବଞ୍ଚାଇବା ଲକ୍ଷ୍ୟ ପୂରଣ ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ ।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 3.1)

ଠିକାଦାର ମାନଙ୍କୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ ବର୍ଦ୍ଧିତ ଦରରେ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ

ଦ୍ରବ୍ୟ, ଶ୍ରମ ଏବଂ ପି.ଓ.ଏଲ୍. ଇତ୍ୟାଦିର ମୂଲ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଭେଦାତ୍ମକ ମୂଲ୍ୟର ଦେୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବା ପାଇଁ ହୋଇଥିବା ଆଦେଶକୁ ମାନ୍ୟବର ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନାକଚ କଲେ । ଏହି ଆଦେଶକୁ ଅବମାନନା କରି ଦୁଇଜଣ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ ଦର ବିବିଧତା ବାବଦରେ ଠିକାଦାର ମାନଙ୍କୁ 90.12 କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 3.2)

ଏକ ନିଗମକୁ ଅନୁଚିତ୍ ଲାଭ ପ୍ରଦାନ

ଅର୍ଥ ବିଭାଗ ଆଦେଶର ବିପରୀତ ଭାବେ, ବିଭାଗ ଗୋଟିଏ କାର୍ଯ୍ୟର ଅଟକଳ ମୂଲ୍ୟ ଉପରେ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନ ଖର୍ଚ୍ଚ ବାବଦରେ ଗ୍ରାହ୍ୟ ଦର 10 ପ୍ରତିଶତ ହାର (23.58 କୋଟି ଟଙ୍କା) ପରିବର୍ତ୍ତେ 15 ପ୍ରତିଶତ ହାରରେ 42.15 କୋଟି ଟଙ୍କା ପାଇଁ ସ୍ୱୀକୃତି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ, ଯାହା ଯୋଗୁ 18.57 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅତିରିକ୍ତ ଅର୍ଥପ୍ରଦାନ ର ଦାୟୀତ୍ୱ ପଡ଼ିଥିଲା ।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 3.3)

ନିଷ୍ଫଳ ଅର୍ଥବ୍ୟୟ

ବିସ୍ତୃତ ପ୍ରକଳ୍ପ ପ୍ରତିବେଦନ ପ୍ରସ୍ତୁତି ସମୟରେ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ ଉପଯୁକ୍ତ ସର୍ବେକ୍ଷଣ ଦ୍ୱାରା ଜମିର ଉପଲବ୍ଧତା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିନଥିଲେ ଏବଂ ଡ଼ି.ପି.ଆର. ପ୍ରସ୍ତୁତି ସମୟରେ ଅଧିଗ୍ରହଣ ହେବାକୁ ଥିବା ଘରୋଇ ଜମିର ପରିମାଣ ଆକଳନ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ । ଯେହେତୁ ଘରୋଇ ଜମି ମାଲିକ ମାନେ ନିଜ ଜମିରେ ଆଡିବନ୍ଧ ନିର୍ମାଣକୁ ବିରୋଧ କଲେ ତେଣୁ କାର୍ଯ୍ୟଟିକୁ ଅଧାରୁ ବନ୍ଦ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା ଏବଂ 9.87 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅର୍ଥ ବ୍ୟୟ ସତ୍ତ୍ୱେ ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ଗ୍ରାମ ଗୁଡ଼ିକୁ ବନ୍ୟା ଦାଉରୁ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । ଏହିପରି, ଉକ୍ତ ଅର୍ଥବ୍ୟୟ ନିଷ୍ଫଳ ହେଲା ।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 3.4)

ଅଟକଳର ମୂଲ୍ୟବୃଦ୍ଧି ହେତୁ ଠିକାଦାର ମାନଙ୍କୁ ଅନୁଚିତ୍ ଲାଭ ପ୍ରଦାନ

ଆର୍ମୋରୀ ଶିଳା ବୋଲ୍ଡ଼ରର ଉତ୍ଥାନ ପାଇଁ ପ୍ରକୃତ ଆବଶ୍ୟକୀୟ 35 ଟନ୍ କ୍ଷମତା ବିଶିଷ୍ଟ କ୍ରେନ୍ ପରିବର୍ତ୍ତେ 80 ଟନ୍ ର ଉଚ୍ଚ କ୍ଷମତା ବିଶିଷ୍ଟ କ୍ରେନ୍ ବ୍ୟବହାରର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯିବାରୁ 10ଟି କାର୍ଯ୍ୟର ଅଟକଳର ମୂଲ୍ୟବୃଦ୍ଧି ହେବା ସହିତ ଠିକାଦାର ମାନଙ୍କୁ 7.72 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅନୁଚିତ୍ ଲାଭ ମିଳିଲା ।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 3.5)

ପକ୍କା ରାସ୍ତାର ଅତ୍ୟଧିକ ମୋଟେଇ କରାଯିବା ହେତୁ ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ଅତିରିକ୍ତ ବ୍ୟୟ

ଭାରତୀୟ ସଡ଼କ କଂଗ୍ରେସ୍‌ରେ ବିହିତ ବିନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଠାରୁ ଅଧିକ ଯାନ ନଷ୍ଟ ହେବା କାରକ ଅବଲମ୍ବନ କରାଯିବାରୁ ଅଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଅତ୍ୟଧିକ ପେଭମେଣ୍ଟ ସ୍ତର ଯଥା- ଗ୍ରାନୁଲାର ସବ୍ ବେସ୍, ଓ୍ୱେଟ୍ ମିକ୍ସ ମାକାଡ଼ାମ୍, ବିଟୁମିନସ୍ ମାକାଡ଼ାମ୍

ଏବଂ ମଧ୍ୟମ ଘନ ବିଟୁମିନସ୍ କଂକ୍ରିଟ୍ ଇତ୍ୟାଦି ରାସ୍ତା ପୃଷ୍ଠ ଭାଗରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥିଲା । ଯାହା ଫଳରେ ପକ୍କା ରାସ୍ତାର ଅତ୍ୟଧିକ ମୋଟେଇ ଦିଆଯିବା ଦ୍ୱାରା 8.11 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅତିରିକ୍ତ ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟୟ ହେଲା ।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 3.6)

ବ୍ୟର୍ଥ ଅର୍ଥବ୍ୟୟ

ଟୋଲ୍ ପ୍ଲାଜାର ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ସୋରଡ଼ା ବିଜ୍ଞାପିତ ଅଞ୍ଚଳ ପରିଷଦ (ସହରାଞ୍ଚଳ) ଠାରୁ ମାତ୍ର 2.5 କି.ମି. ଦୂରରେ ସ୍ଥାନର ଚୟନ ଜାତୀୟ ରାଜପଥ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା (ଦର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଏବଂ ଆଦାୟ) ନିୟମାବଳୀ 2008 ର ଉଲ୍ଲଂଘନ କରୁଥିଲା । ଯେହେତୁ ଟୋଲ୍ ପ୍ଲାଜାଟି ସହରାଞ୍ଚଳର ନିକଟରେ ଅବସ୍ଥିତ ଥିଲା, ଅଦ୍ୟାବଧି (ମାର୍ଚ୍ଚ 2020) ମୋର୍ଥଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ଦେୟ ଆଦାୟ କରାଯାଇ ପାରିନଥିଲା ଯଦ୍ୱାରା ଟୋଲପ୍ଲାଜା ପାଇଁ କରାଯାଇଥିବା 2.98 କୋଟି ଟଙ୍କାର ସମୁଦାୟ ଅର୍ଥ ବ୍ୟୟ ବ୍ୟର୍ଥ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେଲା । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କ ଆକଳନ ଅନୁଯାୟୀ ବାର୍ଷିକ ଆଦାୟ କ୍ଷମତା ବାବଦରେ ପ୍ରତି ବର୍ଷ 99.10 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ହାରରେ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2018 ଠାରୁ ଜୁଲାଇ 2021 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ 2.89 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଆର୍ଥିକ କ୍ଷତି ହେଲା ।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 3.7)

ସବ୍-ବେସ୍ ରେ ଧାତୁମଳ ପରିବର୍ତ୍ତେ ଜି.ଏସ୍.ବି. ସାମଗ୍ରୀର ଉପଯୋଗ ହେତୁ ଅତିରିକ୍ତ ଅର୍ଥ ବ୍ୟୟ

ଆଇ.ଆର.ସି.:37-2012 ଦର୍ଶାଏ ଯେ ଧାତୁମଳକୁ ସବ୍-ବେସ୍ ସାମଗ୍ରୀ ରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇପାରେ ଯାହା ପ୍ରସ୍ତର ସାମଗ୍ରୀ ଠାରୁ ଶସ୍ତା ଅଟେ । ରାଉରକେଲା ଇସ୍ପାତ କାରଖାନାଠାରେ ଧାତୁମଳ ବିନା ମୂଲ୍ୟରେ ଉପଲବ୍ଧ ହେଉ ଥିଲା ଏବଂ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ, ରାଉରକେଲା (ରାସ୍ତା ଏବଂ କୋଠାବାଡ଼ି) ବିଭାଜନ, ଅଟକଳରେ ଉକ୍ତ ଧାତୁମଳକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରି ସମାନ ଧରଣର କାର୍ଯ୍ୟରେ ଏହାର ଉପଯୋଗ କରିଥିଲେ । ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ, ଓ.ପି.ଡ଼ବ୍ଲ୍ୟୁ.ଡ଼ି. ସଂହିତା ଓ ଆଇ.ଆର.ସି.-37 ର ବିଚ୍ୟୁତି କରି ସବ୍ ବେସ୍ ପାଇଁ ମିତବ୍ୟୟୀତା ମୂଲ୍ୟରେ ଉପଲବ୍ଧ ଧାତୁମଳକୁ ବିଚାରକୁ ନ ନେଇ ଅଟକଳରେ ପ୍ରସ୍ତର ଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟ କୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିଥିଲେ । ଏହା ଯୋଗୁ 2.12 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅତିରିକ୍ତ ଅର୍ଥ ବ୍ୟୟ ହେଲା ।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 3.8)

ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପ୍ରଣାଳୀରେ ବିଫଳତା ଯୋଗୁ ଅଗ୍ରୀମ ଅସୁଲି ବିଫଳ ହେଲା

ଉପକରଣର ମୋବିଲାଇଜେସନ୍ ନିମନ୍ତେ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ ଜୁନ୍ 2014 ଏବଂ ଜୁନ୍ 2015 ମଧ୍ୟରେ ଚାରିଗୋଟି କିସ୍ତିରେ ଠିକାଦାରଙ୍କୁ 8.22 କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଜାନୁଆରୀ 2021ସୁଦ୍ଧା ମୂଳଧନ ଏବଂ ସୁଧ ସହିତ 11.21 କୋଟି ଟଙ୍କା ଠିକାଦାରଙ୍କ ଠାରୁ ଅସୁଲି ହେବା ବାକି ଥିଲା । ଯଦିଓ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ ମୋଟ ପ୍ରଦତ୍ତ ଅଗ୍ରୀମ ଏବଂ ସେଥିରେ ଏକତ୍ରିତ ସୁଧର ପରିମାଣ ମଧ୍ୟରୁ 9.05 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପ୍ରଭାବୀ ଅସୁଲି କରିଥିଲେ, ବକେୟା ଅଗ୍ରୀମ ସହିତ ଅସୁଲିରେ ବିଳମ୍ବ ହେତୁ ଏହାର ସୁଧ ବାବଦରେ ମୋଟ 2.16 କୋଟି ଟଙ୍କା ସଂପୃକ୍ତ ଚଳନ୍ତି ହିସାବ ଲେଖା (ଆର.ଏ.) ବିଲ୍ ଗୁଡ଼ିକରୁ ଅସୁଲି କରାଯାଇ ପାରି ନ ଥିଲା ।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 3.9)

ଭାଗ-ଖ

IV. ରାଜ୍ୟ ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗଗୁଡିକର ଆର୍ଥିକ କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତାର ସାରାଂଶ

ଆଦେଶ

ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀଗୁଡିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଅନ୍ୟ କମ୍ପାନୀଗୁଡିକର ସମୀକ୍ଷା ସିଏଜିଙ୍କ ଅଧିନସ୍ଥ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ କମ୍ପାନୀ ଅଧିନିୟମ 2013 ର ଧାରା 143(5) ରୁ 143(7), ମହାସମୀକ୍ଷକଙ୍କ (କର୍ତ୍ତବ୍ୟ, କ୍ଷମତା ଏବଂ ସେବାସର୍ତ୍ତ) ଅଧିନିୟମ, 1971 ସହ ଜଡିତ ଧାରା 19 ଏବଂ ସେଥିରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନିୟମାବଳୀ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ

ହୁଏ। ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀଗୁଡିକର ଆର୍ଥିକ ବିବରଣୀଗୁଡିକ ଭାରତର ମହାଲେଖା ନିୟନ୍ତ୍ରକ ତଥା ମହାସମୀକ୍ଷକ (ସିଏଜି)ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଯୁକ୍ତ ବୈଧାନିକ ସମୀକ୍ଷକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମୀକ୍ଷା କରାଯାଇଥାଏ। ଏହି ଆର୍ଥିକ ବିବରଣୀଗୁଡିକ ମଧ୍ୟ ସିଏଜିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁପୂରକ ସମୀକ୍ଷା ସାପେକ୍ଷ ଅଟେ।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 4.1.1)

ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇ ଗୁଡିକର ସଂଖ୍ୟା

31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2020 ସୁଦ୍ଧା, 63 ଟି ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ, ତିନୋଟି ବୈଧାନିକ ନିଗମ ଏବଂ 16 ଟି ସରକାରୀ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଅନ୍ୟ କମ୍ପାନୀକୁ ନେଇ ସିଏଜିଙ୍କ ସମୀକ୍ଷା ଅଧିନରେ 82 ଟି ରାଜ୍ୟ ସାର୍ବଜନୀନ କ୍ଷେତ୍ର ଉଦ୍ୟୋଗ (ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇ) ଥିଲା। ଏଥିମଧ୍ୟରୁ, 46 ଟି ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇର ଆର୍ଥିକ କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତାର ସାରାଂଶ ଏହି ପ୍ରତିବେଦନରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 4.1.3)

ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥନୀତିରେ ଅବଦାନ

2019-20 ରେ 46 ଟି ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇ 24,850.36 କୋଟି ଟଙ୍କାର କାରବାର କରିଥିଲେ। ଓଡିଶାର ମୋଟ୍ ରାଜ୍ୟ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦ(ଜିଏସ୍ ଡିପି)ର କାରବାର 4.66 ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 4.1.4)

ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ, ନିଗମ ଏବଂ ସରକାରୀ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଅନ୍ୟ କମ୍ପାନୀଗୁଡିକରେ ବିନିଯୋଗ

31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2020 ସୁଦ୍ଧା, 33 ଟି ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇରେ ବିନିଯୋଗ (ଇକ୍ୱିଟି ଏବଂ ଦୀର୍ଘକାଳୀନ ଋଣ) 18,702.36 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା। 2019-20 ମଧ୍ୟରେ ଏହି 33 ଟି ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇ ଗୁଡିକରେ ମୋଟ୍ ଇକ୍ୱିଟି ହୋଲ୍ଡିଂ 72.03 କୋଟି ଟଙ୍କାର ନିଟ୍ ବୃଦ୍ଧି ପଞ୍ଜିକୃତ ହୋଇଛି କାରଣ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦେୟକୁ ଏକ ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇରେ 72.03 କୋଟି ଟଙ୍କା ଇକ୍ୱିଟି ସେୟାର ପୁଞ୍ଜିରେ ରୂପାନ୍ତର କରାଯାଇଛି। 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2020 ସୁଦ୍ଧା 33 ଟି ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଏବଂ ନିଗମ ମଧ୍ୟରୁ 10 ଟି ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇରେ ବକେୟା ଥିବା ମୋଟ୍ ଦୀର୍ଘକାଳୀନ ଋଣ 13,182.57 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା। 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2020 ସୁଦ୍ଧା, ସରକାରୀ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଅନ୍ୟ କମ୍ପାନୀଗୁଡିକରେ ଇକ୍ୱିଟି 887.09 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 4.2, 4.2.1, 4.2.2.1 ଏବଂ 4.2.3)

ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଏବଂ ନିଗମ ଗୁଡିକରୁ ରିଟର୍ଣ୍ଣ

24 ଟି ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଏବଂ ନିଗମମାନଙ୍କର ଅର୍ଜିତ ଲାଭ 2019-20 ରେ 1,686.08 କୋଟି ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥିଲା ଯାହାକି 2018-19ରେ 22 ଟି ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଏବଂ ନିଗମମାନଙ୍କର 1,174.30 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା। ସାତଟି ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଏବଂ ନିଗମମାନଙ୍କର କ୍ଷତି 2019-20ରେ 304.52 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା ଏବଂ ଦୁଇଟିରେ ଶୂନ ଲାଭ ଥିଲା। ଏହି 33ଟି ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇର ଆର୍‌ଓଇ 2019-20ରେ ଶତକଡା 14.36 ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା। 2019-20ରେ 13ଟି ସରକାର ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଅନ୍ୟ କମ୍ପାନୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଆଠଟି କମ୍ପାନୀ 4.65 କୋଟି ଟଙ୍କା ଲାଭ ହାସଲ କରିଥିଲେ ଏବଂ ତିନୋଟି କମ୍ପାନୀ 24.42 କୋଟି ଟଙ୍କା କ୍ଷତି ସହିଥିଲେ।

31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2020 ସୁଦ୍ଧା, 33ଟି ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଏବଂ ନିଗମମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ 11ଟି ଏକତ୍ରୀକୃତ ଭାବେ 5,778.34 କୋଟି ଟଙ୍କା କ୍ଷତି ସହିଥିଲେ। 11ଟି ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇ ମଧ୍ୟରୁ ସାତଟିର ନିଟ୍ ମୂଲ୍ୟ ଏକତ୍ରୀକୃତ କ୍ଷତି ଦ୍ୱାରା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ କ୍ଷୟ ହୋଇଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ନିଟ୍ ମୂଲ୍ୟ ଋଣାତ୍ମକ ଥିଲା। 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2020 ସୁଦ୍ଧା ଏହି ସାତଟି ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇର ନିଟ୍ ମୂଲ୍ୟ (-) 4,301.47 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା ଯାହାର ସାଧାରଣ ବିନିଯୋଗ 1,216.11 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 4.3.1, 4.3.2 ଏବଂ 4.3.3)

V. ସିଏଜିଙ୍କ ତଦାରଖ ଭୂମିକା

ରାଜ୍ୟ ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗଗୁଡିକର ସମୀକ୍ଷା

କମ୍ପାନୀ ଅଧିନିୟମ, 2013 ର ଧାରା 139(5) ଏବଂ (7) ଅନୁଯାୟୀ ଭାରତର ନିୟନ୍ତ୍ରକ ଏବଂ ମହାସମୀକ୍ଷକ ଏକ ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଏବଂ ସରକାରୀ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ କମ୍ପାନୀର ବୈଧାନିକ ସମୀକ୍ଷକଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି କରନ୍ତି। ସମୀକ୍ଷା କରିବା ଏବଂ ବୈଧାନିକ ସମୀକ୍ଷକଙ୍କ ରିପୋର୍ଟ ଉପରେ ମନ୍ତବ୍ୟ ଜାରି କରିବାର ଅଧିକାର ସିଏଜିଙ୍କର ଅଛି। କେତେକ ନିଗମକୁ ପରିଚାଳନା କରୁଥିବା ବିଧାନ ଅନୁସାରେ ସେମାନଙ୍କର ବିବରଣୀକୁ ସିଏଜି ସମୀକ୍ଷା କରି ରିପୋର୍ଟ ରାଜ୍ୟ ବିଧାନସଭାରେ ଦାଖଲ କରାଯାଏ।

ବୈଧାନିକ ସମୀକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡିକୁ ସଠିକ ଏବଂ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଭାବରେ ନିର୍ବାହ କରୁଛନ୍ତି ବୋଲି ସିଏଜି ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗମାନଙ୍କ ବୈଧାନିକ ସମୀକ୍ଷକଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତା ଉପରେ ଏକ ତଦାରଖ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରେ। କ୍ଷମତା ବ୍ୟବହାର କରି କରାଯାଉଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ଗୁଡିକ:

- କମ୍ପାନୀ ଅଧିନିୟମ, 2013 ର ଧାରା 143(5) ଅନୁଯାୟୀ ବୈଧାନିକ ସମୀକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା ଏବଂ

- କମ୍ପାନୀ ଅଧିନିୟମ, 2013 ର ଧାରା 143(6) ଅନୁଯାୟୀ ବୈଧାନିକ ସମୀକ୍ଷକମାନଙ୍କ ରିପୋର୍ଟ ଉପରେ ଅନୁପୂରକ ବା ମନ୍ତବ୍ୟ ଜାରି କରିବା।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 5.1 ଏବଂ 5.4.2)

ସରକାରୀ ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇ ଏବଂ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇ ଗୁଡିକର ହିସାବଗୁଡିକର ପ୍ରସ୍ତୁତିରେ ସମୟାନୁବର୍ତ୍ତୀତା

66 ଟି ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ ଏବଂ 16ଟି ସରକାରୀ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଅନ୍ୟ ଏସ୍ ପିଏସ୍‌ଇ ମାନଙ୍କର ହିସାବ 2019-20 ବର୍ଷ ପାଇଁ ଦାଖଲ କରିବାର ଥିଲା। ସମୁଦାୟ ସାତଟି ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ ଏବଂ ଚାରୋଟି ସରକାରୀ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଅନ୍ୟ ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇଗୁଡିକ 30 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2020 କିମ୍ବା ତା ପୂର୍ବରୁ ସିଏଜିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମୀକ୍ଷା ପାଇଁ ତାଙ୍କର ହିସାବ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ। 59ଟି ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ ଏବଂ 12ଟି ସରକାରୀ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଅନ୍ୟ ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇମାନଙ୍କର ହିସାବ ବକେୟା ଥିଲା।

30 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2020 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏକ ବୈଧାନିକ ନିଗମ ଯଥା ଓଡିଶା ରାଜ୍ୟ ଗୋଦାମ ନିଗମ 2018-19 ଏବଂ 2019-20 ପାଇଁ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଏକ ବୈଧାନିକ ନିଗମ ଯଥା ଓଡିଶା ରାଜ୍ୟ ଆର୍ଥିକ ନିଗମର 2019-20 ପାଇଁ ହିସାବ ଉପେକ୍ଷିତ ଥିଲା।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 5.3.2)

VI. ଅନୁପାଳନ ସମୀକ୍ଷା ମନ୍ତବ୍ୟ

ଏହି ଅଧ୍ୟାୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଅନୁପାଳନ ସମୀକ୍ଷା ମନ୍ତବ୍ୟ ଗୁଡିକ ଆର୍ଥିକ ପ୍ରଭାବ ସହିତ ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇ ଗୁଡିକର ପରିଚାଳନା ଅଭାବକୁ ଦର୍ଶାଏ। ସୂଚିତ ହୋଇଥିବା ଅନିୟମିତତା ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା:

- ଓଡିଶା ଖଣି ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ ବକ୍ସାଇଟ୍ ଉତ୍ପାଦନର ଆକଳନ କମ୍ ହାରରେ କଲା ଯାହାପାଇଁ କମ୍ପାନୀ 61.07 କୋଟି ଟଙ୍କା ରାଜସ୍ୱ ହରାଇଲା।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 6.1)

- ଓଡିଶା ଖଣି ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ ନିରାପତ୍ତା ସଂଗଠନର ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଗ୍ରାଚ୍ୟୁଇଟି ଅଧିନିୟମ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି ଗ୍ରାଚ୍ୟୁଇଟି ଏବଂ ଛୁଟି ଦରମା ବାବଦରେ ଅତିରିକ୍ତ 5.31 କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 6.2)

- ଓଡିଶା ନିର୍ମାଣ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ ଅଗ୍ରୀମ ଆୟକର ଦେୟ ପାଇଁ ବାର୍ଷିକ ଆୟ କମ୍ ଆକଳନ କରିଥିଲା ଯାହାଫଳରେ 3.57 କୋଟି ଟଙ୍କା ତଣ୍ଡ ସୁଧର ନିଷ୍ଫଳ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 6.3)

- ଓଡିଶା ନିର୍ମାଣ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ ଦ୍ୱାରା ସିମେଣ୍ଟର କାଳ୍ପନିକ ଯୋଗାଣ ବାବଦରେ 2.45 କୋଟି ଟଙ୍କା ପରିଶୋଧ କରି ଠିକାଦାରଙ୍କୁ ଅହେତୁକ ଅନୁକମ୍ପା ପ୍ରଦର୍ଶନ।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 6.4)